

ABLLO *Krant*

DRIEMAANDELIJKS INFORMATIEBLAD VAN HET AKTIEKOMITEE TER BEVEILIGING VAN
HET LEEFMILIEU OP LINKER OEVER, EN HET WAASLAND.

Tweede jaargang - nr. 8

Driemaandelijks 2 / 1975.

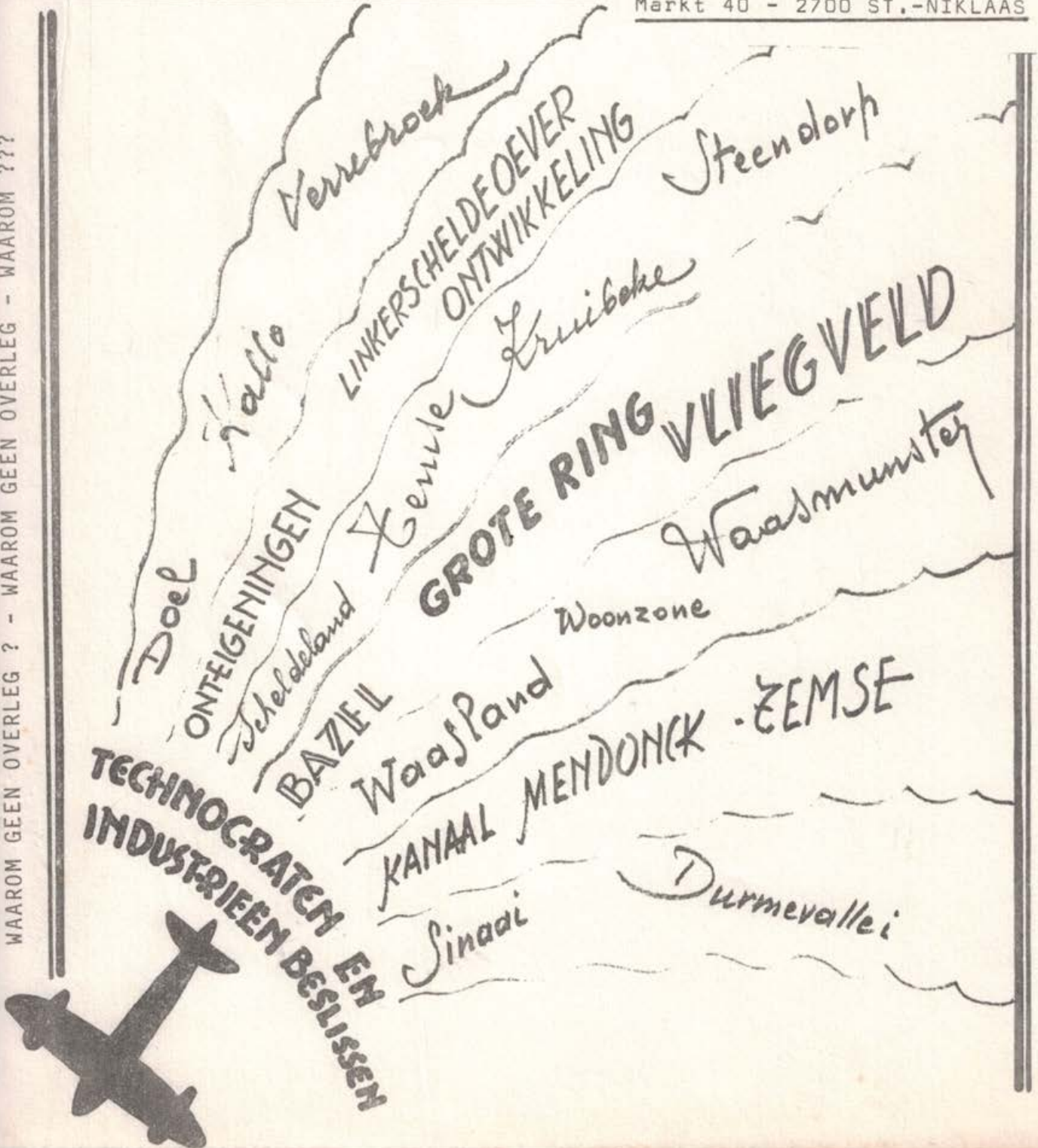
Jaarabonnement : 60 Fr.

Los nr. 20Fr.

VERANTWOORDELIJK UITGEVER : ABLLO - Marcel OELBRANDT - Het Centrum -
Markt 40 - 2700 ST.-NIKLAAS

WAAROM GEEN OVERLEG ? - WAAROM GEEN OVERLEG - WAAROM ???

WAAROM GEEN OVERLEG ? - WAAROM GEEN OVERLEG ? - WAAROM GEEN OVERLEG ?

TECHNOGRATEN EN
INDUSTRIEËN BESLISSEN

BIJ HET ACHTSTE NUMMER VAN ABLLO-KRANT.

In dit achtste nummer worden enige bekende tema's uit de leefmilieuproblematiek van ons gewest opnieuw in de belangstelling gebracht. Zo is er een bijdrage over het (bijna vergeten?) natuurgebied de Stropers, de steeds aktuele zaak van een Grote Ring om Antwerpen, die zou aangelegd worden door de vallei van de Barbierbeek en ook een bijdrage over de werking van een atoomcentrale.

Opvallend weinig ruimte wordt ingenomen door de problematiek op de Linker Scheldeoever. Dat zullen wij echter in ons volgend nummer ruimschoots goedmaken, want zoals onze lezers op blz. 3 kunnen zien zal er op 22 november een belangrijke konferentie georganiseerd worden, waarop alle plannen, ontwerpen en voorstellen zullen ter sprake komen. Ons volgend nummer zal vrijwel integraal aan deze konferentie gewijd zijn.

In dat verband willen wij hier toch even de nadruk leggen op de totaal verwaarloosde sociale begeleiding in het betrokken gebied. Wie momenteel praat met mensen uit de wase polder, moet ongetwijfeld onder de indruk komen van de gemoedstoestand van deze anders zo rustige polderbewoners : totaal ontredderd, vaak achterdochtig en wantrouwend staan ze er bij. Men heeft terecht ernstige bezwaren tegen de handelwijze van de overheid. Moet men weg, dan wordt men vaak te laat daarvan op de hoogte gebracht, zodat men geen degelijk alternatief meer vindt en bovendien wordt men momenteel vaak onderbetaald. Weet de overheid nog niet precies wat er met een bepaalde zone gaat gebeuren dan voelen deze mensen dat ook vlijmscherp aan. Hun gevoelens van "Men laat ons stillekens doodgaan" is een vloek voor de hedendaagse "moderne" samenleving.

Dit achtste nummer van ABLLO-krant kwam tot stand dank zij de redactionele medewerking van :

Hubert	DAVID
Roel	DE JONG
Jan	DHOLLANDER
Sylvain	LOCKEFEEER
Marcel	OELBRANDT

Technische service : J. OELBRANDT.

Voorwoord, medewerkers, bladwijzer	2
Havenuitbreiding op Linker Oever : open diskussie	3
Het Land van Waas - Ons Leefmilieu	4-8
De Stropers wachten op de gepaste bescherming	9-10
Autosnelweg door de Barbierbeek	11-12
Worden krekens gered of vernietigd ?	13
Hoe werkt een atoomcentrale ?	14-16

Opname van teksten uit ABLLO-krant is toegelaten, mits bronvermelding.

HEVENUITBREIDING OP LINKER OEVER : open discussie.

Op 22 november organiseert ABLLO, in samenwerking met het Gentse Aktiekomitee Leefmilieu, de Vereniging Milieuhygiëne Zeeland en het Zeeuwse Coördinatieorgaan, een conferentie, waarvan de juiste titel later nog zal bepaald worden, met als doel informatie te verstrekken bij en ter discussie brengen van de officiële en alternatieve voorstellen voor grote (haven)infrastructuurwerken rond de Schelde in het Belgisch-Nederlands grensgebied. Deze conferentie zal doorgaan in het auditorium van het Centrum; een kinderopasdienst zal in Don Bosco worden ingericht.

1. Definitieve agenda

- 10.00 - 10.10 : verwelkoming
- 10.10 - 11.30 : officiële en alternatieve plannen van Nederlandse zijde : bevoegde sprekers zullen het Nederlandse standpunt toelichten.
- 1.30 - 2.45 : officiële en alternatieve plannen van Belgische zijde : sprekers : Dolso en Ferdinand De Bondt.
- 2.45 - 4 : lunch
- 14.15 - 16.00 : Discussie;
- 16.00 - 16.30 : Conclusies door Piet Virenque (Univ. Antwerpen)
- 16.30 : Einde.

2. Documentatie map

Er wordt een documentatiemap gemaakt die op een persconferentie zal worden voorgesteld en aan de deelnemers van de conferentie overhandigd. Deze documentatiemap zal bevatten :

- de tekst van de uiteenzettingen;
 - de samenvatting van de ontwerp-verdragen Bath en Baalhoek;
 - kommentaar op deze verdragen (vanwege de stichting natuur en Milieu)
 - een artikel over het Land van Saeftinghe;
 - een of meerdere artikels over de navigatieproblemen op de Schelde;
 - een kaartje van het gebied met aanduiding van de voorgestelde plannen, plus beschrijving van deze projecten.
- Op de conferentie zal een grote kaart te zien zijn, die alle projecten van het gebied aangeeft.

3. Getracht wordt niet zoveel mogelijk mensen naar de conferentie te brengen doch wel de verantwoordelijken en mensen uit de milieubeweging.

Wij komen op dit belangrijk ABLLO- en GAL-project uitgebreid terug in ons volgend nummer.

HET LAND VAN WAAS - "Ons" Leefmilieu.

Medewerker Sylvain Lockfeer schreef onlangs een bijdrage in het "Collegeblad" 'IC HOU' onder deze titel. De lezer zal aan de hand daarvan een inzicht krijgen in het "Natuurpark Scheldeland", dat in eerste instantie bedreigd werd (of nog wordt ?) door de geplande aanleg van een luchthaven, maar waarover nu nog steeds de konstante dreiging hangt van de aanleg van een grote ring rond Antwerpen. Wanneer in 1975 het Gewestplan voor advies aan de bevolking zal voorgelegd worden, zal naast de verkeerstechnische bezwaren ook een milieubewuste motivatie het protest komen ondersteunen.

Tussen de mens en zijn milieu bestaat een constante afhankelijkheid. Het milieu biedt de mens het nodige om aan zijn primaire behoeften te kunnen voldoen ; het verschaft hem werkgelegenheid, woongelegenheden en recreatiemogelijkheden. De stoornissen die zich in de relatie mens-milieu voordoen zijn van die aard dat men ze niet als een normale evolutie der dingen kan beschouwen, doch als leemte in de ontwikkeling van wat men "de maatschappij" noemt : m.a.w. als handelingen die indruisen tegen het "wel-zijn" van de mens.

De afbrokkeling van ons milieu is een verschijnsel dat zich meer en meer veralgemeent ; tevens wordt het meer kompleks.

Deze aftakeling is te wijten aan het feit dat het milieu waarin de mens leeft, zich niet kan uitbreiden, terwijl de nood aan ruimte steeds groter wordt.

Door zijn toenemende activiteit (meestal ongecontroleerd) beschikt de mens enerzijds over minder ruimte ; anderzijds heeft hij nu juist een groter behoefte aan vrije ruimten doen ontstaan.

Wil het leefmilieu dus niet tot een totaal desolaat landschap evolueren, dan dient men er voor te zorgen dat het zo min mogelijk aangetast wordt.

Daarom zal men er in de nabije toekomst (=vandaag) voor moeten zorgen dat de verregaande verstedelijking en de industrialisering op een zo harmonisch mogelijke wijze geïntegreerd worden in de natuur, zodat er een gaaf en gezond leefmilieu uit zou ontstaan.

Gezien de situatie waarin de meeste van onze landschappen zich reeds bevinden, dient de overheid urgente en passende maatregelen te nemen.

De wetgeving mag zich op dit gebied (wat maar al té vaak het geval is) niet op sleeptouw laten nemen door de feiten.

De wet dient de feiten vooraf te gaan én te blijven.

De problemen van ons leefmilieu vragen dan ook gepaste heden-daagse oplossingen.

Een passieve bescherming, zoals het tot hiertoe het geval is geweest, kan niet meer volstaan.

Tevens kan de bescherming van ons leefmilieu niet meer geïsoleerd worden van de evolutie van de maatschappij ; ze dient dus een actief karakter te krijgen.

Een herstel van het leefmilieu is in vele gevallen reeds een dringende noodzaak ; terwijl men in andere gevallen een volledig nieuw milieu zal moeten creëren.

Partiële middelen dienen dan ook de plaats te ruimen voor globale acties.

Efficiency op gebied van leefmilieu is dan ook maar mogelijk indien iedere persoon een zekere discipline zou kunnen aangaan en opbrengen voor zijn leefmilieu.

Houden we ons goed voor ogen dat de degradatie van het leefmilieu een maatstaf is voor de bedreiging van de men in zijn gehele bestaan.

Leefbaar wonen in het Land van Waas.

Het landschap : door het beplanten van elke perceelsgrens, hetzij met wilg of populier en tevens door het bolleggen van elk perceel is in dit gebied een zeer merkwaardig cultuurlandschap ontstaan.

Het voornaamste kenmerk vormen hier de akkers met hun bolvormige ophopingen. Het grachten-, wegen- en boompatroon volgt logischerwijze de lagere delen. De mazen van dit patroon zijn betrekkelijk klein zodat het uitzicht middelmatig beperkt is...

Een beperkt doorzichtig coulissenlandschap werd in de loop der tijden door de landbouwers ontwikkeld. (België : De bescherming van natuur en landschappen, uitg. Ministerie van Openbare Werken.)

Als we het gewestplan Sint-Niklaas - Lokeren even bekijken, stellen we vast dat er van een landschap zoals het hierboven beschreven wordt, niet veel is overgebleven. Op drastische wijze werden grote stukken van het Waasland verknoeid, o.a. door een on-esthetische lintbebouwing, een onoordeelkundige uitbreiding van bestaande woonzones, de flagrante ontbossingen (denk maar even aan de vroegere groene gordel rond Sint-Niklaas!), de wegeaanleg, de verkavelingen, de talloze stortten, enz. Een egalisering van het landschap drukt dan ook zijn stempel op sommige gebieden in het Waasland.

Andere distrikten zijn er minder erg aan toe en dienen dan ook gevaloriseerd te worden in hun huidige staat. Enkele gebieden nochtans hebben hun oorspronkelijk uitzicht bewaard. Zij dienen dus op de meest actieve wijze beschermd te worden.

In dit verband bestaat er een plan om een natuurpark te creëren langs de Schelde. Het gebied strekt zich uit van Krui-beke tot Grembergen langs de Scheldeoevers, en tot Waasmunster langs de Durmeoevers.

Het zoneringsplan van het Natuurpark Scheldeland kwam klaar in 1968.

Een reeks merkwaardige biotopen, echte natuurreservaten, vormen de kernen van het natuurpark, dat een oppervlakte heeft van ongeveer 8.000 ha.

Het bevat de beemden langs de beide Scheldeoevers, met links de ROGGEMAN, een verlaten Scheldearm en rechts het intieme dorpje VLASSENBOEK in een bekoorlijke omgeving. Een uniek punt is DE KRAMP, waar de grillige Schelde slingert door een dichtbegroeid boslandschap.

Een meer open karakter vertoont het gebied van BAASRODE, KASTEL en SINT-AMANDS. Van bij het graf van de dichter Emile Verhaeren biedt het kerkje van Mariekerke met daarvoor het enige overgebleven Schelde-eiland een onvergetelijk uitzicht.

Op de linkeroever strekt zich nu een kultuurlandschap uit, met een zeldzame rust en schoonheid. Weilanden wisselen er af met kronkelende dijken, beplant met notebomen en wijmenvelden en bij de grond afgehouden wilgen waarop twijgen groeien.

Van DRIEGOTEN leidt een wandeldijk naar de DURMEMONDING, een sereen landschap van bomen, riet en water.

Bij het veer aan de Durmemonding bevindt zich de kapel van Tielrode. Ten noorden van het drop liggen nog enkele dertig meter hoge heuvels van het Waasland, die een prachtig uitzicht bieden tot in het Pajottenland.

Hier volgt het natuurpark de Beneden-Durme verder westwaarts, langs notelaarsdijken het het bekende terrein van de BUNT, tot bij Waasmunster, waar nog enkele afgesneden Durme-armen herinneren aan de vroegere grillige loop van de rivier. De streek van de Bunt start op de lijst van geplande staatsreservaten.

Onderweg sluit ook het typische dorpsplein van Zombeke aan bij het Durmelandschap.

Tot in de Middeleeuwen had de Schelde een andere loop : van Branst leidde ze over Bornem naar Temse, waar ze met de Durme samenvloede.

Een dubbele dijkbreuk bracht echter een nieuwe verbinding tot stand tussen Branst en Tielrode. Een tijdlang, tot in 1523, vormde het gebied van Weert een eiland tussen de twee Schelde-armen ; de oude loop werd door dijken afgegrensd.

Thans legt de Oude Schelde nog steeds getuigenis af van deze historische gebeurtenis : begroeid met waterlelies strekt de gewezen rivierarm zich uit als een dromerig, langgerekt meer over een afstand van zes kilometer, begrensd door de merkwaardige broekbossen van LUIPEGEM en Weert en het herbouwde historische kasteel van Marnix van Sint-Aldegonde.

Even onderbroken door de sloopstimmerwervan van Temse, vormt de linker-Scheldeoever een nog tamelijk gaaf geheel ; tussen de drukbezochte rede van Temse en het schilderachtige haventje van Rupelmonde, met zijn oude watermolen en kasteelruïne, liggen nog de merkwaardige schorren en polders van SCHOUSSELBROEK,

aansluitend bij de Wase hellingen en het fort van Steendorp. Op de rechteroever bevindt zich het land van Hingene met het oude dorpje van de mandenvlechters, Buitenland, het botanisch interessante Kragewiel, het domein van de Hertog van Ursel, het onlangs gerestaureerde en in 1968 geklasseerde jachtpaviljoen "De Notelaar" en de ornitologisch waardevolle Scheldeschorren.

De Wielewaal, afdeling Mechelen, beheert er trouwens twee vogelreservaten, met name het Breeven en het Dulftdomein te Bornem.

Zuidelijk leidt een bochtige Vliet de wandelaar langs het typische dorpje Eikevliet naar Puurs.

Het noordoostelijke gedeelte bevat een aantal uiterst belangrijke terreinen : de KREEK VAN RUPELMONDE, de omgeving van de KALLEBEEKVEER, HET KASTEEL VAN WISSEKERKE met het domein van graaf Vilain XIV, DE KERK VAN BAZEL en de loop van de BARBIERBEEK, omgeven door een gaaf gebleven stuk Waasland tussen Krui-beke en Haasdonk. Deze streek is representatief als zoetwatergetijden-gebied.

Kernen van dit reservaat bevinden zich achtereenvolgens op het droge bij laagwater, ondergedompeld in een opwaartse stroming

bij vloed, onder stilstaand water bij hoogtij, ondergedompeld in een afwaartse stroming bij eb en opnieuw op het droge. Vandaar een ongewoon rijke en merkwaardige plantengroei. De botanische rijkdom hangt samen met de verscheidenheid van het landschap : de Scheldeoever, de slikken, de dijken, het binnendijs gedeelte dat regelmatig onder water staat, de buitendijkse plasjes en grachten met wisselende waterstand volgens het seizoen, de broekbossen, de graasweiden, de akkers, de wijmenvelden, de beek en de eigenlijke kreek. Uiteraard vinden vele vogels in deze gemengde biotoop voedsel- en nestgelegenheid. De meest riet- en watervogels broeden er of komen er als gast voor. Maar ook weide-, veld-, bos- en zelfs heel wat prooivogels brengen er de boodschap van levenslust. De visrijke kreek is een onderkomen voor talrijke eendensoorten en voor de overal zo zwaar bedreigde waterfauna.

De merkwaardigste gebieden van het Scheldeland zijn eigendom van groot-grondbezitters : de kastelen en domeinen van Vilain XIV te Bazel en van Marnix aan de Oude Schelde, alsook het landgoed en het jachtpaviljoen "De Notelaar" aan de Scheldedijk en het domein van de hertog van Ursel te Hingene (enige tijd geleden door de gemeente Hingene voor actieve recreatie aangekocht!).

Zij zijn het ontwerp gunstig gezind. De kleine eigenaars, die samen zowat één derde van de oppervlakte van het natuurpark bezitten, zijn doorgaans tegenstanders.

Zij zien in hun bezittingen overwegend bouwgronden. In dit opzicht is vooral de streek van Bazel en Kruikeke bedreigd.

Zeker daar heerst de mentaliteit tot volbouwen, recht trekken van wegen en waterlopen het het massaal omhakken van boompartijen.

De enge mentaliteit van vele gemeentebesturen betekent eveneens een zeer grote bedreiging voor het ontwerp. Elke gemeente streeft a.h.w. naar een eigen industrieterrein. Uitzonderingen zijn : Hamme, Sint-Amands, Hingene, Baasrode, Vlasbroek en Rupelmonde.

Het natuurpark moet leefbaar worden door een behoorlijk biologisch en financieel beheer, een degelijke coördinatie ervan en een doeltreffend toezicht ; door een gewijzigde geest bij vele kleine eigenaars en gemeentebesturen ; door zonder uitstel de strijd aan te binden tegen de waterverontreiniging ; alsook door een geordende toeristische uitbouw aan de buitenrand. De kleine eigenaars moeten zich schikken naar de ruimtelijke ordening.

De grootgrondbezitters zullen een deel van hun domein openstellen voor kaarthouders, terwijl de kerngebieden van de natuurreservaten ontoegankelijk blijven voor het publiek.

Om dit alles te bereiken dienen de ruim achtduizend hektaren natuurpark dringend in de gewestplannen opgenomen en als geheel geklasseerd te worden.

Er is dus heel wat werk voor de boeg voor de gewestplannen, de Koninklijke Kommissie voor Monumenten en Landschappen en het Ministerie voor Nederlandse Cultuur, de besturen van Stedebouw en het Ministerie van Openbare Werken.

Waarop wordt gewaht ? Wellicht op de dag dat er massaal geroepen, geschreven en betoogd zal worden onder het motto "Scheldeland : vijf voor twaalf", om het eerste natuurpark in dit land (der dwazen?) af te dwingen.

Want het is inderdaad vijf voor twaalf.

Het "Natuurpark Scheldeland" werd ontworpen door de Koninklijk Vereniging voor Natuur- en Stedschoon te Antwerpen (zie "Natuurpark Scheldeland" door R. Dirks en "Beschermd Landschappen" door het Ministerie van Openbare Werken).

Sylvain LOCKEFEER.

Hebt U het ook gelezen, gezien of gehoord ?

Doel reeds tweemaal in het (sensatie)nieuws.

Eind 1974 kwam Doel in het nieuws naar aanleiding van een abnormaal gewaande kalversterfte in dit afgezonderde polderdorp. Het betrof echter een normale sterfte n.a.v. een verregaande vervuiling der dieren. Toen deze juiste toedracht aan het licht kwam besteedde men daar vrijwel geen aandacht meer aan.

Jammer, want de nauwelijks verholen drang naar sensatie betekent een ernstige vervuiling van de informatiemedia...

Midden 1975 dan kwam Doel een tweede maal voor in alle nieuwsmeldingen. Twee kinderen waren op dramatische wijze overleden ingevolge een aanvankelijk onbekende vergiftigingsoorzaak. Opnieuw werden meer sensatiegerichte gissingen gemaakt dan op waarheid berustende opzoekingen.

Echt betreurenswaardig want niemand heeft baat bij dergelijke praktijken : de publieke opinie wordt misleid en de betrokken familie komt onder een bijkomende zware morele druk te staan.

Plannen genoeg : gewestplan, fusieplan, beheersplan L.O.

1975 zal een belangrijk jaar blijven wat betreft planmatige indeling van het gewest.

Het meest belangwekkende resultaat werd door Minister Chabert ter tafel gelegd. Hij formuleerde een voorstel over het beheersstatuut van de Linkerscheldeoever dat het fiat kreeg van de regering en dat ook op instemmende kritiek kon rekenen in het Waasland en in Antwerpen. Deze grootstad zal daarbij géén Wase gemeenten annexeren, maar wel de eenheid van havenbeheer verwerven. Voor ons is dit ook best in orde als er daardoor tenminste orde komt in de ongeördende voortschrijding van het industriespook op L.O.

DE STROPERERS WACHTEN OP DE GEPASTE BESCHERMING.

Toen Minister De Saeger in 1971 bekendmaakte dat de Stropers als integraal natuurgebied moesten gevrijwaard blijven viel de stilte over dit bosgebied terug in. Verdere actie bleek toen overbodig.

De wegverharding in de Stropersstraat werd opgeruimd en het Koninklijk bos werd niet verkaveld.

Hoe is de situatie vier jaar later?

Minister van Openbare Werken De Saeger spoort in zijn brief van 27/8/71 de Intercommunale en de betrokken gemeenten aan om zoveel mogelijk gronden aan te kopen en belooft hiervoor subsidies. Tot nu toe is er niets aangekocht; de gemeenten waren hiertoe financieel moeilijk in staat, de intercommunale had blijkbaar geen interesse.

De heer De Keulenaar, eigenaar van het omstreden weekendverblijf in het Koninklijk bos, huurt het jachtrecht van de omliggende 50 ha waardoor hij het recht geeft een jachthuis in dit gebied te plaatsen. Aldus mag zijn wk-verblijf blijven. In de Koestraat (zuidelijk deel van de Stropers) te Kemzeke werd er een huis gebouwd met toelating van stedenbouw!

De gemeente Sint-Gillis liet een nieuwe woonwijk aanleggen aan de oostelijke rand van de Stropers, tussen Het Kalf en de Klinge; hiertoe moest er een hakbosje volledig gerooid worden.

Kemzeke heeft ondertussen besloten de wk-verblijven te belasten met 3.000 F per jaar. Hoe meer inkomsten (=hoe meer wkhuisen) hoe beter!

Na enkele jaren aarzelen bouwt men terug volop weekendhuisjes en graaft men visvijvers, veelal in het zuidelijk gedeelte (Koestraat en Gavers). Ondanks verbod van ontbossing ziet men regelmatig bomen en hele bossen en houtwallen sneuvelen. De botanisch interessante Gavers (vochtige weiden en moerassen) worden op smaakloze manier beplant of uitgediept tot visvijvers.

Autos, bromfietsen en motos dringen steeds verder de Stropers in; vele wegen werden verhard met afbraakstenen. Een voorstel van de Wielewaaljongeren om alle wegen te sluiten voor gemotoriseerd verkeer gericht tot de gemeenten Sint-Gillis en Kemzeke werd door geen van beide beantwoord.

De gemeente Kemzeke heeft plannen om ter hoogte van het domein "De Wal" een vakantiedorp uit te bouwen aanleunend tegen en gericht op de Stropers.

Verkavelaars en grondspeculanten verleiden en misleiden nog steeds het publiek door "percelen bos ideaal voor weekendverblijf" te koop aan te bieden. Hiervan getuigen de reclamebladen en de borden ter plaatse.

Positief tothiertoe is dat de aftakeling van de Stropers als natuurgebied duidelijk werd afgeremd sinds augustus 1971.

Door gebrek aan overheidsinitiatief belanden we echter geleidelijk in de vroegere situatie. Het aantal wk-verblijven nam de jongste maanden gevoelig toe. Er moet dringend iets gebeuren. De bestemming als nationaal recreatiegebied die de minister

er in 1971 aan gaf geldt voor tien jaar. Zal deze in 1981 verlengd worden indien de tendenzen ondertussen duidelijk een andere bestemming hebben uitgewezen.

Binnenkort is er de regularisatie van de wk-verblijven. Zal Staatssecretaris Dhoore de moed hebben om alle onregelmatigheden (alle wk-verblijven in de Stropers werden zonder aanvraag neergezet) weg te werken of zal hij alleen de bestaande toestand bekrachtigen en de natuurbescherming de rug toe-keren.

De druk op de Stropers wordt steeds groter; langs alle kanten wordt het gebied afgéknagd. Maar de aantastingen zijn niet van die aard om onmiddellijk de grote reactie bij het publiek uit te lokken. Er wordt immers geen expresweg (die is er al) of een duwvaartkanaal doorheen gelegd.

Voorlopig is de vaste wil om de Stropers als gaaf natuurgebied te behouden bij de overheid niet te vinden. Het is alsof ze niet goed weten wat precies ermee aangevangen. De vage plannen die hier en daar opduiken, zoals het geplande vakantiedorp, zijn er meer op gericht om de grote massa naar "het stille recreatiepark De Stropers" te lokken. En aan dergelijke parken hebben we stilaan genoeg. Waarom kan men dit bosgebied met grote natuurhistorische waarde gewoonweg niet laten zoals het is. Dit moet het enige streefdoel zijn voor alle milieu- en natuurverenigingen. We zullen er mee rekening moeten houden dat het klimaat heel wat minder gunstig is voor dergelijke projecten dan in 1971 toen het natuurbeschermingsjaar 70 nog fris in het geheugen lag.

Jan Dhollander.

Definitief fusieplan, wat is het lot van "De Stropers" ?

Het definitieve fusieplan is er ! Dat betekent dat het parlement dit nu nog enkel kan aannemen of verwerpen in zijn geheel.

Als men het aanneemt dan is dit meer dan waarschijnlijk een slechte zaak voor het domein "De Stropers". Het betrokken gebied blijft dan immers opgesplitst tussen de gemeenten Stekene (+Kemzeke) en Sint-Gillis-Waas (+ De Klinge).

De nieuwe entiteiten zullen hun nieuwe evenwicht moeten zoeken en voor een gezamenlijke aanpak in het betrokken gebied zouden de standpunten wel eens te ver uit mekaar kunnen liggen. De Intercommunale zal ook dan (financieel gunstiger) katten te geselen hebben en de hogere overheid is wellicht reeds blij als het betrokken gebied tot 1981 planologisch in de ijskast blijft.

ABLLO-STANDPUNT OMTRENT DE AUTOSNELWEG DOOR DE VALLEI VAN DE

BARBIERBEEK

Vroeger reeds heeft het Aktiekomitee ter Beveiliging van het Leefmilieu op de Linkeroever stelling genomen tegen de aanleg van een autosnelweg door de vallei van de Barbierbeek. De Barbierbeek loopt van Sint-Niklaas naar Kruibeke. Haar slingerende loop heeft in het landschap een glooiing gevormd, door de E3 onderbroken, maar nog ongeschonden tussen de E3 en de Schelde. Tussen de weg Antwerpen-Temse en de Schelde is een karakteristiek landschap van zeldzame schoonheid en biologische waarde ontstaan, dat opgenomen is in het Natuurpark Scheldeland.

ABLLO is erover verwonderd dat de definitieve versie van het westplan, zoals het aan de gemeenten werd voorgelegd voor een ultiem advies voordat het in een Ministerieel Besluit wordt vastgelegd, ruimte reserveert voor een autoweg gaande van de expresweg Antwerpen-Kust langs Beveren en Haasdonk en doorheen de Barbiervallei naar de rechteroever, waar hij een grote boog maakt rond de Antwerpse agglomeratie.

ABLLO meent vooreerst dat de groenfunktie van Barbiervallei en Natuurpark Scheldeland zeer belangrijk is. De Barbiervallei is de groene bufferzone tussen het stadsgewest Antwerpen en de regio Sint-Niklaas - Temse. De Bazelbroekpolder is een oase van rust en ongeschonden uitzicht, toevluchtsoord voor tal van vogels die in de Scheldestreek nog zelden waargenomen worden. De autosnelweg zou met zijn 50 meter hoge Scheldeoverbrugging en toegangshellingen het uitzicht én de rust in dit gebied compleet wegnemen. Het westplan moet de ruimte zodanig ordenen dat alle funkties evenredig aan bod komen. Hier wordt daartegen een fout gemaakt door een essentieel groengebied prijs te geven aan een buitensporige verkeersis.

Buitensporig inderdaad, want er bestaan niet minder dan vier mogelijkheden om het verkeer tussen Linker- en Rechter Scheldeoever meer ruimte te geven; de genoemde verbinding Hemiksem-Bazel, de Liefkeshoekroute, de nieuwe Imalsotunnel en een premetrotunnel Groenplaats-Linkeroever.

Vóór de bouw van de Kennedytunnel werd in een studie uitgemaakt dat de ene helft van het verkeer op het noorden en de andere helft op het zuiden gericht van de Antwerpse agglomeratie gericht was. Een zuidelijke verbinding is er (Kennedytunnel), een noordelijke niet, en toch kiest men impliciet om uit de vier mogelijkheden tot oeververbinding eerst de zuidelijke te nemen. Dat is fout. De zuidelijke route loopt bovendien geheel rond de agglomeratie, én dit soort wegen is niet in staat een duurzaam ontlastend effect op de wegen naar de agglomeratie uit te oefenen.

Gezien de tienjarige bouwtijd moet overwogen worden of men nog langer kan wachten met de rechtstreekse verbinding van de twee niverheids- en hevengebieden langs de Schelde, dus de Liefkeshoek-tunnel.

De nieuwe Imalso-tunnel ware interessant, als raakweg heeft hij alle kans een betere bezetting te kennen dan een ringweg. De premetro-tunnel, als voorziening voor het gemeenschappelijk ver-voer, heeft prioriteit op de wegverbindingen. Een goede premetro-verbinding is de meest economische verbinding, omdat de geringste investering samengaat met de grootste vervoer capaciteit. Het nij-pendste probleem in het verkeer linker-rechteroever schuilt trou-wens in het gemeenschappelijk en niet in het partikuliere verkeer. De verbinding E3 en Havengebied linkeroever vereist geen snelweg via Beveren, maar volstaat met de uitbouw van de Krijgsbaan, ver-binding die slechts 800 meter langer is. Voor het lokaal verkeer moet ruimte voorbehouden worden tussen de Krijgsbaan en Hoboken. ABLLO zette de betrokken gemeentebesturen aan, op bovenstaande gronden bezwaren aan te tekenen tegen de reservering van autosnel-wegruimte in de Barbiervallei, en bij de Ministers van Verkeer en Openbare Werken aan te dringen op spoedige realisering van de an-dere verbindingen.

Belangrijk bericht : 1.

Hebt U belangstelling voor de werking van een milieuvereniging ? Aarzel dan niet om uw interesse in daden om te zetten, en laat ons een berichtje (ABLLO, Markt 40, 2700 Sint-Niklaas). Wij nodigen je dan uit op onze eerstvolgende vergadering, waar je zal merken dat precies jouw hulp reeds zo lang verwacht werd.

Belangrijk bericht : 2.

U leest in het achtste nummer van ABLLO-krant. Waarom gunt U ook niet die kans aan iemand uit uw vrienden- of kennissenkring ? Het is nochtans eenvoudig : schrijf 60,- Fr over op bankrek.nr :

415 - 7021561 - 07

van Marcel Oelbrandt / ABLLO-krant, 9100 Lokeren. Onder de reden van betaling vermeldt U de naam en het adres van de persoon aan wie U het abonnement schenkt.

WORDEN DE KREKEN VAN NOORD-VLAANDEREN GERED OF VERNIETIGD ?

Tijdens december 1974 heeft de pers reeds de bedreiging met uitbagging van de krekten te Moerbeke besproken. Zonder de nodige vergunningen was de N.V. Blanckaert uit Brugge reeds begonnen met deze werken. Deze werden stilgelegd door de dienst van het Mijnezen, om het hier duidelijk om zandwinning ging en niet om onderhoudswerken. Achteraf heeft de firma een exploitatievergunning aangevraagd en...gekregen van de bestendige deputatie van Ost-Vlaanderen. Daar deze uitbagging tot op 7m diepte, de biologisch waardevolle krekten met hun belangrijke verlandingsstroken zou wijzigen in waterplassen met kanaalachtige allures ontstond een krachtig verzet van de milieuverenigingen. Die argumentatie werd extra-verstevigd door de zonering van het gewestplan : de 2 bedreigde krekten Perebooms-gat en Grote Kreek liggen in een natuurgebied. Tegen de afgeleverde vergunning werd dan ook beroep bij de koning aangetekend door het Gentse Aktiecomité Leefmilieu, A.B.L.L.O. , Prof.H. Gysels van de R.U.G., Raldes en vzw Durme.

Op vrijdag 27 juni 1975 ging op het gemeentehuis te Moerbeke een vergadering door waar alle betrokken partijen waren uitgenodigd. Deze vergadering werd ingericht door en verliep onder het voorzitterschap van ir. H. Gréfoire, inspecteur-generaal der mijnen. Het gemeentebestuur van Moerbeke en Wachtebeke evenals de dijkgraaf van de plaatselijke polder drongen aan op het toekennen van de vergunning . Het normale onderhoud van de krekten kost hen immers geld en door de uitbagging zouden ze van dit onderhoud verlost zijn en nog 500.000 F bij ontvangen. Dit onderhoud bestaat normaal uit het ruimen van een slijklaag tot op 1,5 m diepte. Met lange tussenperiodes is dit nodig om de afwatering te kunnen verzekeren van de omliggende landbouwgronden. Hierop werd namens G.A.L., A.B.L.L.O. en vzw Durme gereplikeerd dat normaal onderhoud geen biologische verarming inhoud, de bagging tot op 7m echter wel. Tevens werd gewezen op de mogelijkheid zand te winnen in het aangeduide ontginningsgebied nabij de Moervaart, de gevaren voor waterstand van de omliggende gronden, de waarde van de natuurgebieden van het gewestplan en vooral op het feit dat het toekennen van een vergunning een voorgaande zou betekenen en dat die vergunning een kettingreactie kan veroorzaken waardoor al de krekten van Noord-Vlaanderen gevaar lopen. Tijdens de vergadering konden de milieuverenigingen zich verheugen in een kordate houding van de heer De Rijck van de dienst Stedebouw Gent, die wees op het gewestplan dat diende gevolgd te worden? Tevens werd een vergissing rechtgezet. Op sommige dokumenten van het dossier stond vermeld dat het advies van Stedebouw positief was, het is echter negatief voor de uitbagging van de krekten. De milieuverenigingen zijn ervan overtuigd dat de verantwoordelijk staatssecretaris D'hoore een beslissing zal treffen die de biologische waarden zal eerbiedigen en het gewestplan zal volgen; nl. de intrekking van de vergunning die door de bestendige deputatie werd verleend.

HOE WERKT EEN ATOOMCENTRALE ?

Sommige zware atomen die in hun loop onderbroken worden door neutronen (sub-atoomelementen), splitsen zich in twee of meer delen en bij deze splitsing komt energie vrij; de atoom splitst zich in twee of drie neutronen die op hun beurt in staat zijn andere atomen te splitsen.

Wanneer nu het aantal neutronen en splitsingselementen vermeerderd volgens een meetkundige reeks op een ongelooflijk korte tijd, dan worden meer en meer atomen gesplitst in een soort kettingreactie die een explosieve kracht veroorzaakt:

In een atoomcentrale wordt deze kettingreactie onder controle gehouden en de enorme hoeveelheid energie die bij de explosie vrijkomt wordt in de reactor omgezet tot warmte. Op ongeveer dezelfde wijze als bij de konventionele thermische centrales wordt deze warmte omgezet tot elektriciteit.

Er zijn 5 essentiële elementen bij de electriciteitsopwekking door kernenergie : (zie schema blz. 16)

1. Nucleaire brandstof (gewoonlijk uranium) dat verrijkt is geweest om de atoomsplitsing te versnellen, verzameld in een
2. Reactor, met uitrusting om het proces op te wekken en te controleren m.a.w. om de neutronen te vertragen en op te slopen om de maat van de splitsing den de grootte van de warmteopwekking te bepalen.
3. Een koelingssysteem dat de brandstof ervan weerhoudt té warm te worden en dat de warmte, via warmte-omwisselaars, overbrengt naar
4. Turbines die ongeveer een derde van de energie omzet in mechanische energie en op haar beurt gebruikt wordt om
5. Elektrische generatoren te laten draaien die elektriciteit leveren.

Twee-derde van de opgewekte warmte wordt om technische redenen niet gebruikt en dient te worden geloosd. Dit gebeurt door het water van een nabijgelegen rivier of zee op te warmen. In bepaalde gevallen kan deze laatste verwarming het evenwicht van fauna en flora verstoren. Dit proces is gekend onder de naam thermische verontreiniging en het kan oorzaak zijn om een heel proces van milieuverslechtering in gang te zetten. Een andere mogelijkheid voor onmiddellijke milieuverslechtering is de lozing van kleine hoeveelheden radio-actieve gassen door de reactor bij een normale werking.

Geen bom

Fysici zijn het erover eens dat de mogelijkheid onbestaande is dat een reactor een atombom zou worden alhoewel een explosie als ze niet kan worden tegengehouden door een dikke wand, over een wijd gebied radioactieve afval zou verspreiden.

Anderzijds kan de radio-actieve afval die zich begint op te hopen

nu wel gebruikt worden door mensen die voldoende wetenschappelijke kennis hebben om een atoombom te produceren.

Brandstof

De klassieke nucleaire brandstof is uranium, het zwaarste scheikundig element. Uranium wordt voor de atoomsplijting gebruikt, omdat het uranium-235 (U-235) bevat, de enige stof die in de natuur gevonden wordt die makkelijk kan gesplitst worden.

De natuurlijke concentratie van U-235 in het uranium-element is zeven tiende van één ten honderd (0,71), terwijl de rest in het uranium-element U-238 is dat niet snel kan gesplitst worden. Daarom wordt de reactor geladen met uraniumstaven die lichtjes verrijkt zijn en 2 tot 3 ten honderd U-235 bevatten.

Alhoewel U-238 niet snel kan gesplitst worden gaat het over, onder invloed van de neutronenbestraling, tot plutonium 239 hetgeen wel spijtsbaar is. Daarom wordt U-238 het aanrijkmateriaal genoemd. De moderne kerncentrales halen de meeste energie uit de U-235 in de brandstof. De rest van de geleverde energie komt uit het plutonium 239 dat tijdens de reactie gevormd werd. De reden waarom zo weinig energie uit dit plutonium 239 komt moet gezocht worden in het feit dat teveel neutronen zonder productief te zijn geweest in de koelstof verdwijnen of omgezet worden tot ander radioactief materiaal, waardoor een hoge omzettingsgraad van aanrijkmateriaal naar splitsbare brandstof niet plaatsvindt.

Afval

Na een tijd veroorzaakt het neutronenbombardement een opstapeling van splijtingselementen. Naderhand worden deze splijtingselementen zo talrijk dat ze zoveel van de vrije neutronen opslorpen dat de splijtingsreactie niet kan gehandhaafd blijven alhoewel de uraniumstaven nog enorme hoeveelheden bruikbaar uranium bevatten; De staven moeten dat uit de reactor verwijderd worden om een soort schoonmaak te ondergaan.

De gebruikte uraniumstaven zijn zeer radioactief en bijgevolg bijzonder dodelijk. De grootste voorzichtigheid moet in acht genomen worden bij het transport en de bewerking ervan. Bij de "schoonmaak" komen sommige gesplitste materialen vrij die voor duizenden jaren radioactief blijven. Twee belangrijke splijtingsmaterialen die zo vrijkomen zijn Strontium 90 en Cesium 137. Over beide stoffen zei Prof. La Mont C. Coles (Cornell University) dat ze "voor minstens 1000 jaar uit de omgeving van elk leven dienen te worden gehouden.

Het afvalprobleem van de kernenergie kent geen echte oplossing; de radioactieve afval wordt gedumpt, weliswaar met de nodige omzichtigheid. Maar vele generaties (voor sommige stoffen meer dan 30 generaties) worden in gevaar gebracht radio-actief besmet te kunnen worden door de afval van de electriciteitsproductie van de huidige generatie. Sommige mensen rekenen eropdat in de volgende generaties wel een gepaste oplossing zal gevonden worden voor dit radio-actief afval; anderen wijzen erop dat onze generatie het recht niet heeft (vanuit een etisch standpunt) vele komende generaties in potentieel gevaar te brengen om aan de huidige wensen inzake energieverbruik te voldoen.

De regering van Zweden heeft een moratorium van vijf jaar afgekondigd, m.a.w. gedurende vijf jaar mag in dat land niet meer verder gewerkt worden aan de bouw van kerncentrales omdat de Zweedse regering eerst over meer gegevens wil beschikken over de latere behandeling van het afval vooraleer het risico kan genomen worden een kerncentrale te bouwen.

Milieuverenigingen over de hele wereld hebben erop aangedrongen dit Zweedse voorbeeld te volgen.

(De gegevens in dit artikel werden verstrekt door de "Environmental Education Group, Los Angeles/U.S.A.)

---oo0oo---

Hierna schema van de elektriciteitsopwekking door kernenergie :

